LUND UNIVERSITY

Bibliotekens nya roll - den undervisande bibliotekarien

Hultman Özek, Yvonne

Published in:
Medicinska fakultetens personaltidning - närv

2009

Link to publication

Citation for published version (APA):
Hultman Özek, Y. (2009). Bibliotekens nya roll - den undervisande bibliotekarien. *Medicinska fakultetens personaltidning - närv*, (September), 10-10.

Total number of authors:
1

General rights
Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.
• Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
• You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
• You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: https://creativecommons.org/licenses/

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUNDS UNIVERSITET
Medicinska fakulteten

närv.

MEDICINSKA FAKULTETENS PERSONALTIDNING

februari
maj
september
november

2009

Tema: Utbildning & pedagogik

Vad gör fakultetens Educational Advisory Board, MedCUL och den pedagogiska akademin? Detta är frågor värda att belysas inför utvärderingen av universitetets utbildningar om ett par år, EQ11. Lärande, undervisning och lärarskap är även i fokus på universitetets Utvecklingkonferens den 24 september. Flera av deltagarna kommer från Medicinska fakulteten. Vilken är den viktigaste frågan inom utbildning och pedagogik enligt dem?

sid 3-11

Nya studenter välkomnades med smörgåstårta

Internationella avdelningen hälsade nyanlända utländska studenter välkomna till fakulteten med smörgåstårta och kulturellt kafé. Vad betyder ”lagom”? Och ”Vad gör svensken när det blir mörkt ute? var frågor som dryftades.

sid 14

Storslam för fakulteten

Arbetet med ansökningarna till de strategiska forskningsområdena föll väl ut för Medicinska fakulteten. Vi rekommenderas få uppdrag inom områdena cancer, diabetes, epidemiologi, neuroforskning och stamcellsforskning.

sid 16

Från månskensbonde till IT-föreståndare

Håkan Mejstad kan blicka tillbaka på ett innehållsrikt liv. Civilingenjör, lärare, månskensbonde, Qi Gong-ledare och kallbadare är bara några saker som fakultetens IT-föreståndare kan tituleras med.

sid 19

närv.
MEDICINSKA FAKULTETENS PERSONALTIDNING

närv.

Ett forum för, och av, medarbetare inom Medicinska fakulteten.

Adress
Kansli M, Hämtställe 66
BMC F12, 221 84 Lund
Tel: 046-222 00 00 (vx)
www.med.lu.se/narv

Redaktör
Sara Liedholm
E-post: sara.liedholm@med.lu.se
Tel: 046-222 14 21

Redaktionsråd
Anita Nydemark
Anna Arstam
Anna Appelberg
Elsa Warkander
Eva Ageberg
Jimmie Kristensson
Juan Merlo
Karin Frydenlund
Karl Swärd
Katarina Branzén
Katrin Ståhl
Marta Bober
Olle Dahlbäck
Sara Akramy
Tove Gilvad
Viktoria Klingenfors

Ansvarig utgivare
Katrin Ståhl, vik informationschef

Grafisk form
Design för Livet

Tryck
Media-Tryck

Närv.
En lek med ord
- fakultetens **nerv** som fångar upp signaler och skapar reaktioner
- en punkt för **närvaro** och **närhet**

Äntligen höst! Visst är det härligt när man får dra på sig strumpor i skorna, ta på sig en extra tröja och se universitetet invaderas av alla studenter!

När fakultetens nya studenter hälsades välkomna under en introduktionsdag fick de en särskild lektion i FN:s millenniemål (se sid 12). Med hjälp av mentometerknappar fick de ta ställning till olika påståenden som sedan låg till grund för diskussioner om hälsa i ett globalt perspektiv. Nyanlända utländska studenter har också hälsats välkomna vid en särskild "welcoming" (se sid 14) på BMC med smörgåstårta och kulturkafé då de fick tillfälle att ställa frågor om olika svenska begrepp och egenheter...

Om studenten präglar ena sidan av myntet så utgör läraren eller handledaren den andra. Detta nummer av Närv sätter strålkastarna på dem för att belysa hur fakulteten arbetar med frågor som utbildning och pedagogik.

Vicedekanus Bengt Jeppsson ger en inblick i vilka frågor som står på agendan vad gäller utbildningar på grund- och avancerad nivå (sid 4). Delar av dem utvecklas vidare i tidningen. Bland annat skriver Stefan Lindgren om EQ11, utvärderingen av alla utbildningar inom universitetet i syfte att höja kvaliteten (sid 5). Och Gudrun Edgren beskriver MedCUL, fakultetens egen enhet för pedagogisk utveckling (sid 5).

Det torde inte vara någon nyhet att fakulteten sedan några år har en Educational Advisory Board. En av dess uppgifter är att bidra till att föresatserna i den strategiska planen uppfylls. Vi frågar därför ledamoten Anders Ahlberg varför det är så viktigt att kunna erbjuda forskningsanknuten utbildning. På samma sida (sid 6) resonerar Christina Gummesson om vad begreppet "forskningsanknytning i undervisning" egentligen innebär...

Nils Danielsen konstaterar att fakulteten behöver fler som fokuserar på universitetets första uppgift, nämligen utbildning. Som ledamot i fakultetens pedagogiska akademi reflekterar han över akademins uppgift och betydelse (sid 7).

I dagarna kring denna tidnings utgivning äger Lunds universitets andra Utvecklingskonferens rum och på agendan står lärande, undervisning och lärarskap (sid 9).
- Vi behöver sådana här arenor där universitetslärare kan föra en kvalificerad dialog kring sin undervisning, säger Anders Sonesson vid CED, som tillsammans med Samhällsvetenskapliga fakulteten arrangerar konferensen.

Flera från Medicinska fakulteten medverkar i konferensen med olika bidrag. Några av dem deltar i Närvs enkät och besvarar frågan: "Vilken är den viktigaste frågan inom utbildning och pedagogik, just nu och i framtiden?" Se vad de svarade på sidan 8.

En bit in på hösten är det åter igen dags för fakultetens stora begivelse: Forskningens Dag. I år är temat "Förebygg sjukdom - framtidens möjlighet" Evenemanget äger rum den 3 och 4 november i Malmö och Lund och då avslöjas också vem som i år får det prestigtfyllda Fernströmspriset (se sid 12).

Att det blev storslam för Medicinska fakulteten vad gäller ansökningarna till de strategiska forskningsområdena, kan väl inte heller ha undgått någon. När regeringen klubbar höstbudget faller många sköna miljoner över oss. Se sid 16.

Slutligen så har fakultetsledningen antagit en ny policy för Närv som kommer att börja gälla från och med årsskiftet. Den slår fast att Närv är en tidning för medarbetare och av medarbetare vars syfte bland annat är att belysa aktuella frågor och stärka samhörigheten inom fakulteten. Under hösten kommer vi också att arbeta fram en ny layout för tidningen som från och med nästa år kommer att bli helt i färg!

Välkommen tillbaka till arbetet. En spännande höst och vinter väntar!

Trevlig läsning!

Sara Liedholm, redaktör

Lärarbristen på läkarutbildningen:

Hur långt har vi kommit på 20 år?

Vi upplever en ökad svårighet att rekrytera lärare för undervisning, samt ledning och utveckling, av kurser på läkarutbildningens tidiga terminer. Även om fakultetsledningen arbetar aktivt med att kompensera effekten av pensionsavgångar kommer detta inte att ensamt lösa problemet med tillgängliga lärare för undervisning på läkarprogrammets tidiga terminer. Från och med denna höstterminen ökar intaget på läkarlinjen från 96 till 120 studenter per termin. Omräknat i antal tutorer blir detta en ökning från 72 till 90 tutorer per läsår för de tre första terminerna höstterminen 2010. Var skall dessa extra tutorer komma från?

En analys av de fasta lärarnas (professorer/universitetslektorer) undervisningsinsatser vid institutionen EMV, som tillhandahåller många lärare till kurserna på T1-T3, visar att i princip alla är rimligt aktiva inom grundutbildningen. Vi har ingen anledning att tro att EMV:s lärare skiljer sig från fakultetens övriga lärare i detta avseende.

Det har tidigare varit tradition att doktorander deltar aktivt i undervisningen. Detta är dock inte lika självklart idag, då doktorandutbildningen oftare finansieras externt samt genomförs under tidspress. Vi anser att deltagande i undervisningen ger ett stort mervärde och ska vara en integrerad del av doktorandutbildningen. Förutom att undervisningen ger en ökad allmänkompetens inom ämnet så tränas andra kompetenser som är av värde oberoende av framtida anställning (exempelvis förmåga att presentera, leda en grupp, etc). Självklart ska doktoranden ges adekvat pedagogisk utbildning och ersättning för sitt arbete. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att vi har ansvar för kvalitén på grundutbildningen. Studenterna kan inte ständigt mötas av nybörjare. Det är alltså av vikt att även doktorandernas utbildningsinsatser kännetecknas av kontinuitet.

En annan lärarkategori är forskarassistenterna. Denna tjänst ingår som en del i en vanlig karriärväg för akademiska lärare. Under den korta tid som tjänsten varar skall innehavaren försöka hinna meritera sig för högre tjänster (lektorat/professur) vid universitetet. Då pedagogiska meriter hittills har vägt mycket lätt i en jämförelse med forskningsmeriter måste man ha full förståelse för att innehavarna av dessa tjänster minimerar sina insatser inom grundutbildningen. Vid sidan av forskarassistenterna finns det flera som innehar andra former av visstidsanställningar (TA-forskare, biträdande forskare), men som inte ingår i kategorin "lärare". Vidare erhåller många av våra forskare sk "externfinansierade" tjänster där undervisning inom grundutbildningen endast skall utgöra en mycket liten del, om någon alls. I vissa fall finns detta inskrivet i högskoleförordningen (exempelvis tjänster finansierade av Vetenskapsrådet). Många av dessa yngre lärare/forskare har tidigare visat stort intresse och engagemang inom grundutbildningen.

Innan man i tjänstetillsättningar visar att pedagogisk meritering faktiskt lönar sig kommer problemet att rekrytera lärare kvarstå, skriver Lo Persson och Cecilia Lundberg.

"I den bästa av världar skulle man önska att det inte förelåg ett motsatsförhållande mellan grundutbildning och forskning"

I den bästa av världar skulle man önska att det inte förelåg ett motsatsförhållande mellan grundutbildning och forskning, och att dessa individer därmed också skulle kunna ges möjlighet att stärka sin pedagogiska kompetens. Vi förväntar oss att flera av dem i framtiden skall kunna ansvara för ledning och utveckling inom läkarutbildningen, men förbereder dem dåligt.

Signalerna till nästa generation är sålunda att satsa på forskningen om man skall kunna få ett tillsvidareförordnande som "lärare" vid universitetet. Innan man i tjänstetillsättningar visar att pedagogisk meritering faktiskt lönar sig kommer detta problem att kvarstå.

År 1989 skriver den dåvarande "nämnden för läkarutbildning" (i ett förslag angående meritvärdering): "För att få engagerade lärare i en förändrad läkarutbildning måste den pedagogiska meriteringen få ökad betydelse. I dagens läge ligger det närmare till hands för en medicinare i karriären att ägna sin tid åt vetenskapligt arbete än åt undervisning, planering och utveckling av denna. Det vetenskapliga arbetet ger direkt utdelning vid tjänstetillsättningar. Det borde inte vara ett motsatsförhållande vid tjänstetillsättningar mellan forskning och undervisning, inte ett antingen-eller utan istället ett både-och". Vi frågar: hur långt har vi kommit på 20 år?

Lo Persson, ordförande i gruppen som ansvarar för läkarutbildningen på grundläggande nivå

Cecilia Lundberg, GA-prefekt, Institutionen för experimentell medicinsk vetenskap

I huvudet på en vicedekan

(med ansvar för utbildningsfrågor på grund- och avancerad nivå)

Vi är nu inne i vår andra mandatperiod och många intressanta utmaningar väntar oss inom pedagogiken. Vi har precis fått in ansökningar från andra utlysningen till den pedagogiska akademin. Liksom vid förra ansökningstillfället för ett år sedan skall Educational Advisory Board (EAB) sakkunnigbedöma ansökningarna och sedan tas ärendena upp i Lärarförslagsnämnden.

EAB kommer till Lund i oktober och flera av oss kommer att få träffa dem. På agendan finns flera angelägna ämnen: verksamhetsförlagd utbildning, pedagogisk forskning, forskningsanknuten utbildning och undervisningsvillkor för våra lärare.

Vi håller fortfarande på att förhandla med flera kommuner om platser för våra sjuksköterske,- sjukgymnast- och arbetsterapielever. Den ekonomiska delen är fortfarande oreglerad och vi försöker finna lösningar, där vi försöker knyta vissa kommuner till oss och skriva avtal om vfu-platser (verksamhetsförlagd utbildning) och i gengäld erbjuda handledarutbildning och deltagande i våra utbildningar, där det finns möjlighet. Vi måste i alla verksamheter värna om god kvalité och bra pedagogiskt upplägg.

Vi har startat masterprogram i medicinsk vetenskap, men söktrycket har inte varit så högt som vi förväntat. Detta kan ha flera orsaker. En orsak kan vara oklarheter kring gränsytan mellan utbildning på avancerad nivå och forskarutbildning. Vi har en dialog med forskarutbildningskommittéen och hoppas kunna få samsyn och tydlighet vad som gäller för våra studenter. Vi får på sikt en ny grupp sjuksköterskor, sjukgymnaster och arbetsterapeuter med master- och forskarutbildning och vi måste vara tydliga med vad deras kompetens kan betyda för sjukvården. Vi måste anstränga oss att visa vad det innebär att ha forskarutbildad personal i vården och hur detta kan förändra och förbättra för våra patienter.

Vår nya organisation som startade 2006 (Medfak 2005) ger oss stora möjligheter att samverka mellan de olika programmen. Detta har börjat i liten skala och kan utvecklas ännu mer. Vi har denna termin en gemensam introduktionsdag för alla studenter och detta hoppas vi kan bidra till större känsla av samhörighet. Vi måste också samverka mer kring olika tema, där vi har gemensamma beröringspunkter. Ett sådant gäller frågor kring patientsäkerhet, som är mycket aktuellt i vården och ett område som arbetsgivaren lägger stor vikt vid.

Vicedekanus Bengt Jeppsson

Foto: Kennet Ruona

”Alla utbildningsprogram har examensarbeten och många av dessa har stor relevans i sjukvården genom att ge nya uppslag till förbättringar...”

Medicinska fakulteten är mycket stolt över att vi har vår egen utbildningsavdelning – MedCUL. Vi måste anstränga oss ytterligare för att öka vårt kursutbud för att kunna uppfylla LU:s ambition om högskolepedagogik för alla lärare. Inklusion av Helsingborgs lasarett för klinisk träning för läkarstuderande kommer att ytterligare ställa krav på insatser från MedCUL. Vi skall knyta fler lärare till MedCUL för att klara detta, samtidigt som man skall få möjlighet att driva pedagogiska forskningsprojekt. Eftersom vi driver vissa program med andra fakulteter – framförallt naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga fakulteterna – behöver MedCUL också samverka med dem.

Region Skåne är vår viktigaste samarbetspartner för den kliniska utbildningen och vi har ett välfungerande samarbete. Organisationsförändringar inom regionen ställer emellertid oss inför nya utmaningar. Genom införandet av egna förvaltningar för primärvård, psykiatri och laboratoriemedicin har vi plötsligt fått fler instanser att nå överenskommelser med. Detta understryker ytterligare det krav som vi framfört till Region Skåne sedan länge att regionen behöver ha en utbildningschef i paritet med en forskningschef. Detta skulle tjäna det dubbla syftet för oss genom att underlätta samarbetet, men också att tydliggöra vårt gemensamma viktiga pedagogiska uppdrag. Droppen urholkar förhoppningsvis snart stenen...

Alla utbildningsprogram har examensarbeten och många av dessa har stor relevans i sjukvården genom att ge nya uppslag till förbättringar, men också att vara kvalitetsbedömare eller utvärdera olika rutiner, metoder etc. Vi driver ett projekt med Region Skåne om att ha en årlig konferens, där vi presenterar bra examensarbeten för regionens beslutsfattare under titeln:” Examensarbeten- en resurs i vården”. Jag hoppas detta ytterligare skall framhäva vikten och betydelsen av allt detta digra arbete, som våra studenter gör.

Lunds universitet har tagit beslut om att genomföra en ny utvärdering 2011 – EQ 11. Arbetet leds av professor Stefan Lindgren, vår förre prodekan. Riktlinjerna är inte klara, men utvärderingen kommer inte att ha samma karaktär, som Högskoleverkets utvärderingar utan kommer att ta mer fokus på olika teman. Det kommer sannolikt att utvärdera examination och examinationsformer och därför kommer vi under det närmaste året fördjupa vårt arbete kring examination, som styr studenters inlärning.

Detta var några tankar från mig och axplock av olika dokument som ligger på skrivbordet.

Bengt Jeppsson,
vicedekan

Dags för EQ11

Det råder samstämmighet om att högskoleutbildning skall karakteriseras av kvalitet och forskningsanknytning. Däremot varierar uppfattningarna om vad dessa begrepp innebär och om hur hög kvalitet åstadkommes. Otydligheten innefattar även innebörden av "kompetens"; hos studenter, lärare och andra yrkesgrupper med högskoleutbildning. Det finns således stort behov av definitioner och av att formulera valida och reliabla kriterier som stimulerar en positiv utveckling.

Syftet med EQ11 (Education quality assessment 2011) är i första hand att utnyttja Lunds universitets samlade potential och erfarenhet för att generellt höja kvaliteten i all utbildning. Projektet utgår från medarbetarnas och studenternas egen definition av kvalitetsbegreppet, avseende såväl grundutbildning som fortbildning (livslångt lärande) och forskarutbildning.

Stefan Lindgren

Identifiera framgångsfaktorer
Arbetsmetoden syftar till att identifiera framgångsfaktorer i starka utbildningsmiljöer och göra dem tillgängliga för universitetets gemensamma kvalitetsarbete. Den första etappen innefattar utredning och förankring av metod och skall avrapporteras till rektor den 19 december. Projektet kommer att samverka med flera andra pågående projekt vid Lunds universitet, till exempel rörande examination, examensarbeten, attraktiva studiemiljöer och kursutvärderingar. Det måste även beakta inriktningen av Högskoleverkets kommande system för kvalitetsutvärderingar så att EQ11 kompletterar och inte upprepar dessa.

Kvalitetsutveckling
Faktorer/aktiviteter av betydelse för kvalitetsutveckling kan bland annat vara:
- Internationalisering, samhällsengagemang
- Ambition, förmåga och svar på frågan hur man förvissar sig om att studenterna uppnått förväntade studieresultat
- Ledningsstruktur och resursstyrning. Samordnad "top-down" och "bottom-up" process. Studentsamverkan
- "Scholarship", inbegripande både den enskilde läraren och utbildningsorganisationen som helhet
- Constructive alignment; sambandet mellan förväntade studieresultat, examinationens uppläggning och utbildningsprocessen, inbegripande val av utbildningsmetoder, lärarkompetens , studiemiljö etc för att främja djuplärande, samt utvärdering och uppföljning.

Kvalitetsindikatorerna bör begränsas till antal och komplexitet och i så stor utsträckning som möjligt vara oberoende av varandra. Kvalitetsindikatorer som hittills diskuterats är:
- Forskningsanknytning, inklusive pedagogisk forskning
- Lärarutbildning/kompetens
- Pedagogiska publikationer och rapporter/presentationer
- Examensarbeten, inklusive som brygga till forskarutbildning
- Val av metoder för undervisning och examination
- Kursbokslut inklusive examinationsresultat, dvs en sammanhållen och strukturerad utvärdering av kursen tillsammans med de utbildningsansvarigas slutsatser och handlingsplan
- Beslutsstruktur och resursstyrning
- Samverkanspolicy för internationellt utbyte i syfte att åstadkomma utveckling för alla involverade parter.

Inleds med seminarium
EQ11 inleds officiellt med ett öppet seminarium den 18 september. Under 2009 diskuteras begrepp och indikatorer och utvärderingens huvudinriktning bestämmes i bred samverkan mellan ledning, lärare och studenter. 2010 utvecklas metodiken för utvärderingen och utvärderingsprocessen, inklusive självvärdering och platsbesök. Vidare formeras de internationella bedömargrupperna. Utvärderingen genomförs under första hälften av 2011 så att rapporten kan bilda underlag för nästa strategiska plan.

Stefan Lindgren
Projektansvarig, EQ11

Fotnot: Utvärderingen av utbildningarna vid Lunds universitet sker i analogi med utvärderingen av forskningen (RQ-08) som genomfördes under 2008. Bakom beslutet står universitetsledningen som utsett professor Stefan Lindgren vid Institutionen för kliniska vetenskaper i Malmö till projektledare.

Detta är MedCUL

MedCUL är fakultetens enhet för pedagogisk utveckling. Både utbildningarnas ledningsorganisationer och enskilda lärare kan få hjälp i sitt utvecklings- och utvärderingsarbete. Huvudsakligen arbetar vi genom att ge kurser, seminarier och workshopar.

Sedan högskolepedagogisk utbildning blev en del av kraven för lärartjänst har en stor del av vår verksamhet bestått av att ge kurser i högskolepedagogik. Blivande docenter kommer i kontakt med oss eftersom några av kurserna ingår i förberedelserna för docentur, och alla fakultetens doktorander deltar i vår kurs i muntlig kommunikation. En stor fördel med kurserna är möjligheten för lärarna att utbyta erfarenheter med kollegor man inte träffar i sitt dagliga arbete. För oss på MedCUL är det en stor fördel att vi träffar så många av fakultetens lärare och blir bekanta med vad man gör i fakultetens olika utbildningsprogram.

Nätverk och konferenser
För att hålla oss á jour med utvecklingen inom det högskolepedagogiska området deltar vi i olika nätverk och konferenser och vi läser de viktigaste tidskrifterna inom området. Sedan en tid tillbaka har vi också fått möjlighet att bedriva egen forskning så att vi själva kan delta i utvecklingen.

Personal
Vi som arbetar på MedCUL är Gudrun Edgren (lektor och föreståndare), Kerstin Pettersson (kursadministratör) och Pia Strand (adjunkt och doktorand). Flera av fakultetens lärare medverkar också i kurser och utvecklingsarbete på MedCUL, såsom Jakob Donnér, Christina Gummesson, Eva Nordmark och Göran Thomé. Ytterligare flera lärare medverkar i begränsad omfattning.

Samarbetar med CED
Lunds universitet har en central pedagogisk utvecklingsenhet, CED, och vi samarbetar mycket med dem. Inom ramen för det samarbetet medverkar lärare från CED i MedCULs kurser.

Gudrun Edgren

Mer information: www.med.lu.se/utbildning/medcul

Forskningsanknytning i undervisning – vad innebär det?

Hur säkerställer vi att forskningsbaserad undervisning sker och utvecklas inom fakultetens utbildningsprogram? Behöver lärare vara kompetenta inom både pedagogik och forskning? Finns forskningsanknytningens progression och utveckling synliga, i lärandemålen och examinationsförfarande?

Universitetets strategiska plan uttrycker att vi genom forskningsbaserad utbildning ska utbilda studenter som kan bidra till att utveckla framtidens globala kunskapssamhälle. Enligt fakultetens strategiska plan är målet "att erbjuda forskningsanknuten och konkurrenskraftig utbildning av hög kvalitet inom hälso- och sjukvårdsområdet". Allt grundas i högskolelagens text "verksamheten ska bedrivas så att det finns ett nära samband mellan utbildning och forskning". Hur gör vi då för att genomföra forskningsbaserad och forskningsanknuten utbildning? Vad innebär dessa begrepp?

En spontan association kan vara att personen som undervisar ska ha formell forskarutbildning och knyta an till aktuell forskning i sin undervisning. Enligt många utredningar är detta dock inte tillräckligt. Forskningsbaserad undervisning har definierats som undervisning med betoning på forskningsprocesser där studenterna är aktiva deltagare.

2008 kom SISTER-rapporten "Utbildningskvalitet och forskande lärare – hur ser sambandet ut?". Enligt rapporten kan en vidare syn på forskningsanknytning, som etablerats internationellt, vara att forskningsanknytningen handlar om pedagogiken och lärandemiljön. Undervisningen bör omfatta arbetssätt som ger möjlighet för studenterna att träna sig i forskningskompetenser såsom att formulera frågor, självständigt söka och selektera information, kritiskt granska innehåll samt träna att presentera och diskutera ämnet. Studenterna blir då aktiva medaktörer i lärandemiljön och bygger successivt upp kompetenser som är forskningsbaserade och viktiga för evidensbaserade arbetssätt i vården och det livslånga lärandet.

Christina Gummesson

Har du lust att diskutera vidare? Välkommen till Teachers' club: www.med.lu.se/medcul/teachers_club

Hallå där...

...Anders Ahlberg, ledamot i Medicinska fakultetens Educational Advisory Board.

Anders Ahlberg

Enligt den strategiska planen ska vi erbjuda forskningsanknuten utbildning. Varför är det viktigt?

- Strategiska planen 2007-2011 togs av fakultetsledningen i december 2006, vari det bland annat fastslogs att Educational Advisory Board, EAB skulle bildas under hösten 2007. EAB (en nordisk tvärvetenskaplig högskolepedagogisk panel med tyngdpunkt i medicinsk pedagogik) har alltså inte påverkat strategiska planens utformning. EAB:s funktion har sedan hösten 2007 istället varit att ge fakultetsledningen råd i pedagogiska frågor. Till en början handlade detta om frågeställningar som fakultetsledningen valde ut som angelägna, till exempel pedagogiska akademins införande, men 2008 föreslog EAB ytterligare teman såsom frågor kring forskningsanknytning. EAB kommer under sitt möte i Lund 7-8 oktober att ta upp just frågan om forskningsaknytning och relationen mellan utbildning på avancerad nivå och forskarnivå. Jag kan inte föregripa vad vi i EAB kommer att rekommendera fakultetsledningen avseende detta tema i höst, men jag kan tänka mig att begreppet forskningsanknytning nyanseras bortom "antal anställda forskare per antal studenter". Vi kan resonera kring lärandeformer som tangerar forskningens metoder, kring överlappet mellan fakultetens forskningsprofil(er) och behoven i utbildningarnas curricula, att nyvunna tillämpliga landvinningar i forskningen når ut i utbildningarna och att aktuella principiella vetenskapliga vägskäl synliggörs och diskuteras i utbildningarna.

Våra utbildningar ska vara förstahandsval för framtida studerande. Hur uppnår man det?

- Att bli studenternas försthandsval... svårt att säga; det kan man nog bara bli genom att ha ett gott rykte bland potentiella sökande, vilket man kanske i sin tur får genom att i Lund ha goda professionsutbildningar med tydlig egen profil, i kombination med en starkt och transparent alumniverksamhet.

Vilken är den största utmaningen just nu för EAB?

- En utmaning för EAB är förstås att överblicka en så omfattande mångfacetterad utbildningsverksamhet. Det görs i huvudsak genom cirkulation av utvärderingar och annan dokumentation och genom de intervjuer som EAB gör årligen med representanter för olika nivåer och instanser inom fakulteten, inklusive studenter och doktorander. En annan utmaning är att bedöma fakultetens utbildningsverksamhet mot fakultetens strategiska plan - och att föreslå strävanden i nästkommande strategiska plan.

Anders Ahlberg
docent i Berggrundsgeologi och är medlem i pedagogiska akademin vid Naturvetenskapliga fakulteten. I dag främst verksam vid LTHs högskolepedagogiska utvecklingsenhet, samt vid CED, Lunds universitet.

Fakta/Educational Advisory Boards uppdrag

- att vara rådgivare åt fakultetsstyrelsen, fakultetsledningen och grundutbildningsorganisationen och dess arbetsgrupper i breda och övergripande pedagogiska frågor,
- att ge goda råd, och ta initiativ till förbättringar av de åtgärder som fakultetsstyrelse, fakultetsledning och utbildningsorganisationen på grund- och avancerad nivå vidtagit för att uppfylla föresatserna i fakultetens strategiska plan,
- att identifiera och föreslå åtgärder för att stärka utbildningarnas kvalitet och konkurrenskraft,
- att i övrigt i dialog med fakultetsledningen medverka till utveckling, förstärkning och säkerställande av kvaliteten i fakultetens utbildningar särskilt avseende lärarnas pedagogiska kompetens och utbildningarnas pedagogiska uppläggning, samt
- att medverka i utvecklingen av formerna för det pedagogiska kvalitetsarbetet och i kontinuerlig utvärdering av fakultetens utbildningsverksamhet.
- I den rådgivande funktionen ingår att även bistå ledningen med sypunkter på fakultetens strategiska utvecklingsarbete inom utbildningarna både på grund- och avancerad nivå.

Mer information: www.med.lu.se/om_fakulteten/organisation/naemnder_och_kommitteer/educational_advisory_board

Pedagogisk akademi:
”Vi behöver bli fler som fokuserar på universitets första uppgift, undervisning”

Ordet akademi associeras snabbt till Svenska Akademien grundad 1786 av Gustaf III. Vad är då en pedagogisk akademi för något? Det har jag själv funderat över och i samband med skrivandet av denna artikel fick jag börja med ordet akademi.

Nils Danielsen

Enligt Nationalencyklopedin är *akademi* ett högre lärosäte eller lärt samfund. Vanligen avses samfund som ska främja litterär eller vetenskaplig verksamhet. Antalet ledamöter är vanligen begränsat och de är invalda på livstid. Detta gamla ord inbegriper således ett modernt synsätt på vad kompetens är.

Akademins uppgift
Syftet med Medicinska fakultetens pedagogiska akademi är att:
• främja pedagogisk utveckling som stödjer studenternas lärande
• uppmärksamma lärare som gjort betydande insatser med hög kvalitet inom utbildningarna på grund-, avancerad och forskarnivå
• skapa ett nätverk av lärare som är intresserade av pedagogisk utveckling
• tydliggöra pedagogiska meriter
• underlätta och kvalitetssäkra bedömningen av pedagogiska meriter
• främja pedagogikens ställning inom fakulteten
• främja pedagogisk utveckling som stärker forskningsanknytningen inom utbildning på grund- och avancerad nivå.

Ett samfund av fria själar
De åtta ledamöter som utsågs i första omgången har tillsammans funderat över akademiens uppgifter. Det kan tyckas märkligt att definiera sina egna när det finns uppgifter definierade av fakulteten. Men det är kanske är själva essensen av en akademi, ett samfund av fria själar.

Vi vill arbeta enligt följande:
• Bedömning av pedagogiska meriter i samband med tjänstetillsättning/befordran. I denna punkt ingår kriterier för hur bedömning av pedagogisk skicklighet bör ske.
• Initiera och driva pedagogiska forskningsprojekt, kort sagt se till att den pedagogiska forskningen kommer igång.
• Arrangera olika seminarier som är kopplade till medicinsk pedagogik.
• Kvalitetsarbete/kvalitetssäkring via en programöverskridande grupp.

Enligt min uppfattning finns det ingen motsättning mellan akademiens bild och fakultetens om vad uppdraget är. Det är möjligt och i högsta grad välkommet att ytterligare uppgifter tillkommer när nya ledamöterna utses. Vi behöver bli fler som fokuserar på universitets första uppgift, undervisning. Enligt högskolelagen (ej direkt citerat) skall staten anordna högskolor för:
1) utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund och
2) forskning och konstnärligt utvecklingsarbete.

Förebilder
Pedagogiska akademier finns inom många universitet, även vårt eget och här är LTH:s pedagogiska akademi (se artikel här intill, reds anm) en utmärkt förebild. Internationella förebilder kan vara University of California, San Fransisco vars akademi startade 2000. I enlighet med uppgifterna definierade ovan kommer Medicinska fakultetens pedagogiska akademi i samarbete med MedCul arrangera ett pedagogiskt fördjupningsseminarium med titeln: Pedagogisk skicklighet – hur visar vi det och hur värderar vi det? Datumet är redan klart, nämligen tisdagen den 1 december 2009.

Nils Danielsen,
ledamot Medicinska fakultetens pedagogiska akademi,
Ordförande Nämnden för biomedicinsk, medicinsk och folkhälsovetenskaplig utbildning, NBMFU

Mer information:
Medicinska fakultens Pedagogiska Akademi: www.med.lu.se/om_fakulteten/organisation/naemnder_och_kommitteer/pedagogisk_akademi

Kan man bedöma pedagogisk skicklighet?

När universitet anställer lärare görs bedömningar av de sökandes pedagogiska skicklighet. Det upplevs ofta som svårt att göra bedömningen och många sökande tycker att det är svårt att ställa samman sina meriter.

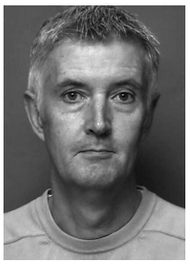
Thomas Olsson

Kan man verkligen bedöma pedagogisk skicklighet? Jag ställde frågan till Thomas Olsson, pedagogisk konsult på LTH. Thomas menar att man kan det, och han baserar det på lång erfarenhet av att göra det från LTH:s pedagogiska akademi. Nu arbetar LTH:s lärarförslagsnämnder med nya kriterier för pedagogisk skicklighet, anvisningar för bedömning och anvisningar till de sökande där man tar tillvara erfarenheterna från akademin.

Var har ni lärt er av den pedagogiska akademin?
- Den gav oss möjlighet att prova ett nytt sätt att göra bedömningar enligt fastställda kriterier på vetenskaplig grund. När akademin funnits i två år anlitade vi externa experter som tillsammans med oss gjorde en utvärdering av antagningsprocessen och efter den gjorde vi en omarbetning, i synnerhet av bedömningsprocessen.

Kan du beskriva era kriterier och er bedömning?
- Kriterierna för pedagogisk skicklighet, är ”Fokus på studenternas lärande”, ”En klar utveckling över tid” och ”Ett reflekterande förhållningssätt” och dessa preciseras med ytterligare 2-3 kriterier samt en bakgrundstext. De sökande ska i sin ansökan förklara på vilket sätt de har visat sådan pedagogisk skicklighet. Det gör de i sin pedagogiska reflektion, och till den bifogar de underlag. De sakkunniga gör en bedömning av kvaliteten i reflektionen och underlagen med hjälp av en matrismodell. Den pedagogiska förståelsen bedöms i tre steg, från fragmenterade kunskaper till holistisk förståelse. Den pedagogiska praktiken utvecklas från oreflekterad till reflekterad och med ett ökat utbyte av erfarenheter.

Gudrun Edgren, MedCUL

Vilken är den viktigaste frågan inom utbildning och pedagogik?

Flera från Medicinska fakulteten medverkar på Utvecklingskonferensen som i år arrangeras av Centre for Educational Development, CED och Samhällsvetenskapliga fakulteten (se nästa sida). Närv frågade några av dem vilken de anser vara den viktigaste frågan inom utbildning och pedagogik, just nu och i framtiden?

Christina Gummesson och Eva Nordmark, Avd f sjukgymnastik:
- Att se över utbildningarnas struktur och organisation så att hållbara, studentaktiva, interprofessionella läraktiviteter genomförs för att möjliggöra att studenterna inom de olika utbildningsprogrammen får lära av, med och om varandra som förberedelse inför yrkeslivet. Detta förutsätter god pedagogisk kompetens som en viktig merit. Teaching matters!

Peter Åsman, doc, universitetslektor Inst för kliniska vetenskaper, Malmö: oftalmologi:
Att genom
1) skärpt bedömning av pedagogiska meriter vid tjänstetillsättningar
och 2) satsningar för att skapa en forskningsmiljö inom medicinsk pedagogik skapa förutsättningar för en lärarkår som än bättre och i samverkan kan anpassa fakultetens utbildningar till omvärldens krav med utgångspunkt i såväl pedagogisk som medicinsk vetenskap.

Nils Danielsen, ledamot av fakultetens pedagogiska akademi:
- Hur pedagogiska meriter värderas och bedöms jämfört med forskningsmeriter

Kristina Hansson, Margareta Lundskog Sjöberg och Viveka Lyberg Åhlander, Avd logopedi, foniatri och audiologi:
- Att stödja lärarna i deras möjligheter att utveckla och utvecklas i ett pedagogiskt tänkande som sätter studentens självständiga lärande i centrum, genom att satsa tid och resurser och genom att öppna karriärvägar som baserar sig på pedagogisk verksamhet och forskning.

Elisabeth Hansson programdirektör och Monica Guné, Avd f omvårdnad:
- Interprofessionellt lärande!

Pia Strand, MedCUL:
- Enligt min mening finns det idag ingen viktigare fråga för fakulteten än; Hur belönar vi pedagogiskt arbete och skicklighet? Hur motiveras lärare och handledare att engagera sig i och känna lojalitet med utbildningarna? Hur skapar vi kontinuitet och en långsiktig satsning på lärare som vill utveckla sin pedagogiska kompetens och bidra till en kollektiv kompetensutveckling. För mig som bl a möter ett stort engagemang hos kvalificerade lärare och handledare ute på klinikerna är frågan om hur de sjukvårdsanställdas arbete ska ges status och reellt karriärvärde oerhört viktig för utbildning av hög kvalitet.

Gudrun Edgren, MedCUL:
- Den viktigaste frågan inom pedagogik nu och för framtiden är hur insatser inom utbildning värderas. Vi behöver ett system där individer som gör utbildningsinsatser med hög kvalitet och av stor omfattning kan få tjänster, bra löner och inflytelserika positioner. Det innebär att bedömning av pedagogiska meriter görs på ett trovärdigt och väl förankrat sätt, och att alla universitetets uppgifter tillmäts stort värde i organisationen. Det kommer också i förlängningen att öka kvaliteten på utbildningsinsatserna och därmed på resultatet av utbildningarna.

Anna Brümmer, Biblioteks- och IKT-enheten
Det finns ett par olika saker man kan lyfta men jag väljer att peka på att lärare som vill arbeta mer med nätet i sin undervisning behöver få möjligheter till olika former tekniskt och pedagogiskt stöd just då den enskilda läraren behöver det. Här finns mycket för fakulteten att göra.

Utvecklingskonferens -09:

Om lärande, undervisning och lärarskap

Den 24 september är det dags för Utvecklingskonferens-09. Omkring 170 lärare, forskarhandledare, bibliotekarier och undervisningsledare från hela universitetet är anmälda. Dessutom kommer ett fåtal gäster från andra lärosäten.

Det är andra gången en konferens av det här slaget anordnas. Förebilder är LTH:s Pedagogiska Inspirationskonferens och den nationella NU-konferensen.
- Syftet är att skapa ett forum för diskussion och utbyte av erfarenheter praktiker emellan, säger Anders Sonesson vid CED. Konferensformatet understryker parallellerna till forskning – att förhålla sig till vad andra har gjort tidigare, att dela med sig av sina resultat och att utsätta sina antaganden för kritisk granskning.

Meritering
Att delta på konferensen menar han även är ett sätt att meritera sig.
- Det kan vara svårt att visa att man är en duktig lärare. Ett sätt kan vara att visa att man fått med ett bidrag på en sådan här konferens, säger han.
Av sammanlagt ett 60-tal inkomna bidrag har efter granskningsprocessen omkring två tredjedelar antagits i form av presentationer, rundabordssamtal, workshopar och postrar. De fördelar sig på konferensens sex parallella spår:
*Professionen i fokus
*Generella färdigheter – som mål och medel
*Att följa lärandet
*Pedagogiska arbetsformer
*Undervisningens ethos
*Att utveckla(s) för lärande

- Konferensen som sådan är ett uttryck för att man tar sin undervisning utanför klassrummen för att sprida sina erfarenheter och få möjlighet att diskutera viktiga frågor, säger Anders Sonesson.

Stort intresse
Han tycker att intresset för undervisning och pedagogik har blivit allt starkare, vilket bland annat tar sig uttryck i att allt fler fakulteter inrättar egna pedagogiska akademier. Och med den stundande utvärderingen EQ11 så är han starkt förvissad om att årets konferens får en uppföljare om två år.
- Vi behöver sådana här arenor där universitetslärare kan föra en kvalificerad dialog kring sin undervisning.

Konferensen är ett samarrangemang mellan samtliga fakulteter och organiseras i år av CED och Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Sara Liedholm

Mer information: www.lu.se/utvecklingskonferens-09

Bibliotekens nya roll:

Den undervisande bibliotekarien

Den professionella bibliotekarien befinner sig i en undervisande roll sedan många år tillbaka. Under den professionella resan har vi på fakultetens bibliotek kontinuerligt reflekterat över vilka krav som ställs på den egna pedagogiska utvecklingen.

Ett första steg var att implementera en policy för fakultetens bibliotekarier att deltaga i fakultetens högskolepedagogiska kurser. Denna policy för kompetens- och pedagogisk utveckling implementerades år 2002. Pedagogiska meriter vid framtida rekryteringar ska också ha stor tyngd.
Den undervisande bibliotekariens pedagogiska utveckling är ett måste för att öka kvaliteten i den undervisning vi bedriver, såväl våra fristående kurser för forskare och anställda som undervisning integrerad i utbildningen på grund- och avancerad nivå. Vårt huvudsakliga uppdrag som undervisare är att främja studenters, forskares/doktoranders och lärares utveckling av informationskompetens.

Ny undervisningssituation

Den undervisande bibliotekariens största utmaning de senaste åren har varit att övergå från att "peka på" källorna och lära ut IT-färdigheter till att träda in i en ny undervisningssituation. Vi flyttar fokus från ren undervisning till lärande. Vi undervisar i olika aspekter av vetenskaplig informationshantering; informationssökning, referenshantering samt ordbehandling. Den undervisning som bedrivs i vetenskaplig informationshantering där de tre delarna ingår, syftar till stöd i akademiskt skrivande. Att undervisa i informationshantering för att användare ska bli informationskompetenta har inte nödvändigtvis en hierarkisk / linjär struktur.
Vi står därför inför pedagogiska utmaningar då det finns en stor skillnad i komplexiteten av vetenskaplig informationshantering på grund- avancerad- respektive forskarnivå. Således är informationskompetens inte direkt överförbar från en undervisningssituation till en annan. På forskarnivå går vi ett steg vidare, nämligen spridning av publicerade forskningsresultat som vi kallar vetenskaplig kommunikation.

Utveckla sin undervisning

Det finns olika metoder för att utveckla och förbättra sin egen undervisning. Vi har som ambition att titta på målbeskrivning, undervisningsmetoder och examination samt utvärdering i en kurs för att identifiera var och hur vi kan t.ex. förbättra vår egen undervisning. Fakultetens undervisande bibliotekarier har sedan HT08 implementerat metoden "critical friend" eller kritisk vän med handledning från MedCul. Förutsättningen för att genomförandet ska lyckas är att det finns en kollegial tillit då man ska återkoppla till varandras undervisning genom konstruktiv kritik. Detta är ytterligare ett sätt att förbättra sin egen undervisning.
Genom att deltaga i pedagogisk utveckling tillsammans med fakultetens lärare ökar kommunikationen och förståelsen för varandras olika undervisningsområden samt belyser likheter i pedagogiska metoder. Samarbetet med fakultetens lärare i den obligatoriska doktorandkursen "vetenskaplig kommunikation i teori och praktik" har varit särskilt berikande. Detta pekar på att vi undervisande bibliotekarier inte är en egen ö utan kan införlivas i större undervisningssammanhang och därmed bidraga till den kollektiva pedagogiska utvecklingen.

"Vårt huvudsakliga uppdrag som undervisare är att främja studenters, forskares/doktoranders och lärares utveckling av informations-kompetens.

Yvonne Hultman Özek

Foto: Aprile Clark

Reflektera

Professionell utveckling innefattar också att vi själva läser och reflekterar över litteraturen inom vårt eget forskningsområde, bibliotek och informationsvetenskap såväl som pedagogik. Ambitionen att själva bidra till den professionella litteraturen eller presentera utvecklingsarbeten på konferenser och möten leder till egen införlivad erfarenhet av vetenskapliga kommunikation. Processen speglar forskarnas vetenskapliga kommunikationsprocess, "från ax till limpa". Med denna kunskap och erfarenhet kan vi undervisande bibliotekarier bidra till den pedagogiska utveckling som krävs för att stödja forskarna i deras arbete.

Yvonne Hultman Özek,
1:e Bibliotekarie vid
Medicinska fakultetens
Biblioteks och IKT-enhet

Konferensbidrag:
Yvonne Hultman Özek medverkar på Utvecklingskonferens -09 (se föregående sida, reds anm). Se presentationer och posterbidrag av fakultetens bibliotekarier:
http://www.eahil2009.ie/parallel-paper-sessions.html
http://blogs.kib.ki.se/eblip5/parallel-sessions.html

CED, utvecklingskonferens 09:
http://www.lu.se/upload/utvecklingskonferensen/program090819.pdf

... och några av Bibliotek & IKT-enhetens insatser under läsåret:

Informationskompetens är idag ett honnörsord och en av B&IKTs huvuduppgifter i förhållande till våra studenter.

Uppsatsverkstan, en tjänst vi introducerade VT-09, innebär att våra datorer är bokade under vissa tidsintervall under slutskedet av uppsatsperioden. I Uppsatsverkstan får studenterna hjälp med att skriva referenser, använda Word-formatmallar, hjälp med informationssökning samt hjälp med IT-frågor.
För lärares och forskares räkning har vi ett brett utbud av välbesökta kortkurser i allt från programhantering (t ex End-Note) till informationssökning (t ex AMED, Web of Science).
Man kan ha många olika perspektiv utifrån det pedagogiska förhållningssättet när man som vi har i uppdrag att ge stöd till alla inom fakulteten. Vi upplevde att det fanns ett behov av diskussioner lärare emellan på de olika utbildningarna i flera av de frågor som vi "brottas med". Därför skapade vi FORUM. Vid en till två tillfällen per termin tar vi upp någon fråga som rör lärare på alla utbildningar. Teman så här långt har varit kurslitteratur (om bl a E-böcker), digitala lärobjekt och informationskompetens. Nästa FORUM kommer äga rum 20/11 och ha temat: "Dags för uppsats".

Anna Brümmer

Mer information: http://www.med.lu.se/bibliotek_och_ikt

Schematisk bild över hur Bibliotek &IKT arbetar med den integrerade undervisningen i en av grundutbildningarna. Insatserna tas fram gemensamt mellan kontaktbibliotekarier och utbildningsansvariga.

Termin 1	Tim	Innehåll
Vecka 1	1 h	Storföresläsning hörsal. Presentation av bibliotekets hemsida. Låneregler. Lovisa – Olika funktioner söka, omlån, reservera. Lånekort
Vecka 2	1	Storföreläsning. Kriterier för en vetenskaplig artikel. MeSH-termer. Elin – tidskrifter, databaser, söka artiklar
Vecka 2	1,5 x 6	Hands-on i datasal. Studenterna ska söka en vetenskapliga artikel inför preklinisk omvårdnadsövning och jämföra den med kurslitteraturen.
Vecka 10	2	Storföreläsning. MeSH, Enkel PubMed. Skriva artikelreferens.
Vecka 10	2	Frivillig hands-on. Studenterna ska söka en vetenskaplig artikel utifrån ett patientfall under praktiken.
Termin 3		
Vecka 10	2	Storföreläsning. Genomgånga hur man gör en systematisk litteratursöking inför litteraturstudie. Sökstrategier, MeSH, Avancerad PubMed, Cinahl, PsycInfo.Redovisning av artikelsökning
Vecka 10	1,5 x 6	Hands-on PubMed och Cinahl
Termin 6		
Vecka 10 Inför uppsats	2,5	Storföreläsning. Att skriva korrekta referenser i text och referenslista enligt APA. Repetition av hur litt studie.PubMed och Cinahl motsv. termin 3.

Den nya influensan:

Ta det lugnt!

Vad händer om en stor del av universitetets personal och/eller studenter skulle insjukna i den sk "svininfluensan"?
Ta det lugnt, beredskapen är god!

För att verksamheten ska kunna bedrivas som vanligt, utan inskränkningar i undervisning och forskning har universitetet vidtagit ett stort antal åtgärder, bland annat:

- **Beredskap för dem som insjuknar på arbetsplatse**n (handlingsplan ska finnas på varje institution)
- **Höjd hygiennivån** (tätare städning av gemensamma utrymmen och utplacering av handdecinfektionsmedel)
- **Säkerställande av personal för kritiska funktioner** (verksamhetsidentifiering och upprättande av handlingsplan skall utföras av varje chef med personalansvar och samordnas av universitetets säkerhetschef)
- **Vård av anhöriga i kombination med distansarbete** (gäller viss personal och vissa studenter)
- **Förutse problem med resor och leveranser** (identifiera, avgränsa och prioritera vad som måste genomföras)
- **Utökad informationsspridning, externt och internt** (frågor hänvisas till de officiella informationskanalerna, arbetsgivare ska informera arbetstagare/studenter och vad som görs. Även den enskilde måste informera om sin situation)

Mer information: www.lu.se/influensa

Undvik att smittas - och att smitta andra

- Tvätta händerna noga och oftare än vanligt!
- Hosta och nys i armvecket!
- Om du är sjuk, stanna hemma!

Forskningens Dag om att förebygga sjukdom
Den 3 och 4 november 2009 kl 13.30 - ca18.00 inbjuder Medicinska fakulteten vid Lunds universitet och Region Skåne tillsammans med Eric K. Fernströms Stiftelse till Forskningens Dag under temat "Förebygg sjukdom – framtidens möjlighet". Under dagen kommer forskare vid Lunds universitet, Universitetssjukhuset MAS och Universitetssjukhuset i Lund att presentera nya forskningsresultat inom området. Evenemanget äger rum den 3 november i Malmö (Jubileumsaulan, UMAS) och i Lund den 4 november (Aulan, USIL). Vid Forskningens Dag i Malmö delas priset för årets yngre framgångsrike forskare vid Universitetssjukhuset MAS ut, och i Lund delas Eric K. Fernströms Nordiska Pris och Svenska Pris till yngre forskare ut. I övrigt är programmet detsamma båda dagarna.

Program: www.med.lu.se/forskning/forskningens_dag

Lönebeskedet direkt i din dator
Från och med 1 oktober kommer anställda inom Medicinska fakulteten inte längre att få sina lönebesked hemskickade. I stället kan man hämta dem direkt i "Primula webb" där man enkelt loggar in med sin Lucat-identitet. I Primula webb ska man även framledes söka sin semester, lämna sjukförsäkran, anmäla vård av barn samt ändra adress eller anmäla frivillig skattehöjning. Systemet har successivt införts på andra håll inom universitetet och nu har turen kommit till Medicinska fakulteten. Alla anställda kommer att få information och lathund med e-post. Personer som inte är anställda utan får t ex utbildningsbidrag, kommer att fortsätta få hem sina lönebesked.

Mer information: www5.lu.se/pa-online/loener-foermaaner/loeneadministration/primula-webb

Ny redaktionell policy för Närv
Medicinska fakultetens personaltidning är ett forum av och för medarbetare. Så har det varit och så ska det fortsätta vara, men ännu tydligare. Fakultetsledningen har antagit en redaktionell policy för Närv som ska tydliggöra tidningens syfte, mål och arbetssätt. Under hösten kommer tidningen dessutom att få en ny layout som lanseras i samband med att den nya policyn träder i kraft vid årsskiftet. Tidningen kommer att fortsätta komma ut fyra gånger per år; i februari, maj, september och november, och planeras av ett redaktionsråd sammansatt av representanter för fakultetens hela verksamhet.

Introduktionsdag för nya studenter:

FN:s millenniemål i fokus

"I see a clear connection between gender equality and the health of an individual."
Detta påstående fick fakultetens nya studenter via mentometerknappar ta ställning till på fakultetens välbesökta introduktionsdag.

Foto: Katarina Branzén

För andra gången hölls en gemensam introduktionsdag för nya studenter på fakultetens åtta utbildningsprogram på grundnivå. Dekanus Bo Ahrén hälsade studenterna välkomna och talade bland annat om innebörden av fakultetens vision "En medicinsk fakultet som ständigt bryter ny mark för ett bättre liv". Professor Per-Olof Östergren, forskargruppen för Socialmedicin och global hälsa, gav en introduktion till FN:s åtta millenniemål. Efter förfriskningar fick sedan studenterna med ledning av programdirektör för Masterprogrammet i Folkhälsa, Anette Agardh, ta ställning till ett antal påstående relaterade till FN:s millenniemål. Via mentometerknappar gavs en direkt feedback om till vilken grad studenterna instämde i påståendet. Tre studenter från Masterprogrammet i folkhälsa Gilbert Tumwine, läkare från Uganda, Salum Mshamu, sjuksköterska från Tanzania och Kushal Jain, läkare från Indien kommenterade påståendena utifrån i sina erfarenheter och därpå lämnades ordet fritt till auditoriet.
Biträdande utbildningschef, Britt-Marie Nilsson, introducerade den sista delen av dagen i vilket studenterna fick information om: möjligheter till utlandsstudier samt resurser och stöd i form av studievägledning, studentombudsman, studieverkstad och pedagogiska stödåtgärder samt studenthälsans verksamhet.

Viktoria Klingenfors, utbildningskoordinator

Mer information:
www.millenniemalen.se
www.med.lu.se/english/public_health
www.med.lu.se/klinvetmalmo/socialmedicin

Hallå där...

...professor Per-Olof Östergren, forskarsgruppen i socialmedicin och global hälsa, som för andra gången ska tala om FN:s milleniummål med fakultetens nya studenter.

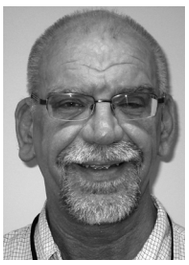

På vilket sätt kommer du i kontakt med millenniemålen i ditt arbete?

- Millenniemålen är ständig påminnelse om hälsans ojämlikhet både mellan fattiga och rika länder och mellan olika grupper inom ett land. Om man vill förbättra den genomsnittliga hälsan i världen eller i ett land, så är den mest framgångsrika strategin att förbättra hälsan mest för de sämst ställda. Jämlikhetsaspekten finns därför i alla samhällets insatser för att förbättra hälsan.

Tycker du det är viktigt att studenterna på fakulteten känner till målen och i så fall varför?
- Jag tror att de flesta som går en utbildning i dagens globala samhälle gärna vill förstå hur deras framtida yrkesinsats kommer in i det globala perspektivet. FN:s utbildningsorgan UNESCO menar att den viktigaste uppgiften för alla världens universitet är att aktivt bidra till forskning, utbildning och kunskapsspridning för en hållbar global utveckling. Världsbefolkningens hälsa och särskilt de globala hälsoklyftorna, har en avgörande roll för en sådan utveckling.

Har du något tips på hur fakultetens åtta utbildningar på grundnivå kan integrera målen i sina utbildningar?
- Jag tror att målen kan relateras till alla typer av utbildningar vid Lunds universitet. Den bästa formen av integration är att kunna reflektera hur varje utbildningsmoment relaterar till uppfyllandet av målen.

Viktoria Klingenfors
Utbildningskoordinator

Invigning av nytt masterprogram i idrottsvetenskap

I höst startade ett helt nytt masterprogram i idrottsvetenskap vid Medicinska fakulteten. Programmet är tvåårigt och ger en examen i idrottsmedicin eller idrottspsykologi.

Det nya internationella masterprogrammet är flervetenskapligt och har Medicinska fakultetens som värd. Andra delaktiga fakulteter är Samhällsvetenskapliga fakulteten, fakulteten för Humaniora och teologi samt LTH. Det har 20 platser men inför höstterminen antogs 29 förväntansfulla studenter från sammanlagt 12 olika länder. Vid invigningen den 31 augusti fick de lyssna till dekanus Bo Ahrén och programdirektören Erwin Apitzsch välkomsttal.

- Det har varit ett mycket högt söktryck, säger programkoordinator Anna-Maria Holmbäck.

Hälften av studenterna kommer från EU, hälften utanför EU, och med sig har de tidigare utbildningar som sjukgymnast, idrottslärare eller examen i något annat idrottsvetenskapligt program.

Invigning med såväl tal som ...

...mingel.

Foto: Eva Holmström

Sara Liedholm

Mer information: www.med.lu.se/english/sport_sciences

14 av klassens studenter. En del studenter hade redan åkt tillbaka hem. Farhan Munir (Pakistan), Mushtaq Khan (Pakistan), Martin Cichocki (Österrike), Taye Tolera (Etiopien), Nicola Giordano Giuseppe (Australien/Skottland), Atef Elshaer (Palestinier), Mihaela Rainea (Rumänien), Jenny Svensson (Sverige), Natalie Cartwright (Kanada), Miaomiao Yang (Kina), Birute Lekaviciute (Litauen), Brynja Hardardottir (Island), Izla Kaya (Sverige) och Anna Häggblom (Sverige).

Med en Masterexamen i ryggsäcken

För första gången utexamineras studenter med masterexamen enligt den nya utbildnings- och examensstrukturen.

Studenterna lämnar programmet med ny kunskap, i bland annat folkhälsa och global hälsa, epidemiologi, hälsoekonomi, hälsokommunikation och ledarskap, inpackat i en Medicine masterexamen med huvudämnet folkhälsovetenskap.

Avslutningsceremonin hölls i Pelarsalen den 5 juni. Programdirektör Anette Agardh, Vice dekanus Bengt Jeppsson och studenten Brynja Hardardottir höll tal. Stämningsfull underhållning bjöd Elna Carr, violin och Håkan Quennerstedt, piano på. Efter ceremonin minglade lärare, studenter och anhöriga.

Viktoria Klingenfors, utbildningskoordinator

Mer information: www.med.lu.se/english/public_health

Läkarstudenter lovordar "Kroppen i humanioraperspektiv"

Andra kullen läkarstudenter som läst breddnings- och fördjupningskursen "Kroppen i humanioraperspektiv" examinerades under ett par dagar i juni i år.

Nils Danielsson, ordförande i NBMFU och professor Anders Palm som är kursansvarig.

Foto: Katarina Branzén

Humanisternas Språk- och litteraturcentrum (SOL) ligger bara ett stenkast från BMC och sjukhusområdet i Lund. Men trots den geografiska närheten är det mycket som skiljer de båda fakulteterna åt. Tanken med kursen är att tillföra perspektiv från de humanistiska vetenskaperna och få studenterna att reflektera över sig själva och sin framtida roll som läkare.

En student reflekterar över att vara nära anhörig och samtidigt läkare som ska ställa diagnos. Studenten utgår från sina egna erfarenheter. Som åskådare är det svårt att hålla tårarna borta. Det är ett starkt och känslomässigt framförande.

Ytterligare en reflekterar över åldrandet utifrån Philip Roths bok "Everyman" som han tycker ger en ganska negativ syn på åldrandet.

I kursutvärderingarna är studenterna övervägande positiva: " En fantastisk möjlighet att utvidga sitt sätt att tänka och lära sig att hitta andra källor till kunskap och personlig utveckling än de jag tidigare använt mig av. Möjlighet att tänka och fundera kring sin yrkesroll ur olika perspektiv. Jag tycker att jag har växt i mitt förhållande till mig själv och läkarrollen, vilket jag tycker är fantastiskt på fem veckor!"

En annan skriver:

"Bra kurs som alla borde läsa. Framförallt de läkare jag träffat på "Blocket". Man får en annan bild av vad innebörden av en patient bakom diagnosen är, många olika perspektiv på det vi håller på med både ifrån läkarens, patientens och övriga inblandades perpektiv och att det också finns människor bakom läkarstudenterna. Saker som alla inte alltid verkar förstå, men som borde vara självklart."

Kursansvarig för "Kroppen i humanioraperspektiv" är Anders Palm, professor i litteraturvetenskap.

Katarina Branzén

På nya tjänster vid Medicinska fakulteten:

Medicinska fakultetens kansli:
Joakim Ragnarsson, ekonom
David Petersén, ekonom
Elsa Warkander, ekonomichef

Hälsa, vård och samhälle:
Kajsa Thorsell, doktorand
Andreas Rantala, adjunkt
Monica Vestling, adjunkt
Karin Hermansson, adjunkt
Gertrud Nilsson, adjunkt
Maria Ekelin, adjunkt
Jenny Gårdling, adjunkt
Annika Lexén, adjunkt/projektassistent
Margareta Müller-Winter, Projektassistent
Catharina Sjödahl Hammarlund, Biträdande forskare
Anita Bengtsson-Tops, Projektledare
Petra Lilja, Lektor

Kliniska vetenskaper, Lund.
Claes Andersson, postdoktor (psykiatri)
Josefin Axelsson, doktorand (njurmedicin)
Cecilie Bay-Richter, postdoktor (psykiatri)
Anna Ebbesson, biomedicinsk analytiker (onkologi)
Oskar Hermansson, biomedicinsk analytiker (lungmedicin)
Paulina Kucharzewska, doktorand (onkologi)
Mea Pelkonen, biomedicinsk analytiker (ortopedi)
Christel Reuterswärd, biomedicinsk analytiker (onkologi)
Britta Smångs, projektassistent (neurologi)
Katrin Svensson, doktorand (onkologi)
Bodil Gesslein, doktorand (oftalmologi)
Rolf Lood, doktorand (infektionsmedicin)
Susanne Magnusson, doktorand (onkologi)
Chanyuan Tan, doktorand (kardiologi)

Experimentell medicinsk vetenskap:
Adelé Månsson, vik utbildningsadministratör. Institutionen för experimentell medicinsk vetenskap.
Agneta Kirkeby, bitr forskare, Neurobiologi.
Cecilia Cederfur, bitr forskare, Neurofysiologi.
Hongyan Liu, ingenjör, Brain Repair and Imaging in Neural Systems (BRAINS).

Laboratoriemedicin i Lund:
John Ektor Andersen, klinisk assistent, arbets- och miljömedicin
Huiqi Li, doktorand, arbets- och miljömedicin
Gustav Östner, doktorand, klinisk kemi och farmakologi
Kristen Drucker, post doktor, Stamcellscentrum

De nyanlända utländska studenterna fick tillfälle att lära känna varandra och svenska studenter på BMC:s ”welcoming”.

Utländska studenter välkomnades med med smörgårstårta

Den 10 september hälsade Internationella avdelningen på kansliet nyanlända utländska studenter välkomna till fakulteten.

Det blev ett glatt gäng på 53 personer som under eftermiddagen fick träffa representater från Medicinska Föreningen (MF), Vårdvetenskapliga studentkåren (VAVS), Nayan landhockey, och International Federation of Medical Student’s Association (IFMSA) som bjöd på lekar och glada tillrop. Under provsmakning av smörgåstårta bjöds det på "Cultural cafe" där våra svenska studenter fick svara på frågor som: Vad betyder lagom? Vad gör svensken när det blir mörkt ute? Hur tilltalar jag min lärare?
Efter två intensiva timmar lämnade studenterna lokalen med nya vänner från hela Europa.

Karin Frydenlund,
chef Internationella avdelningen

Hülya Leeb-Lundberg, internationell koordinator och Eva Körner Muhrbeck från Medicinska fakultetens kansli bjuder de nya utlänska studenterna på den svenska delikatessen smörgåstårta.
Foto: Karin Frydenlund

Internationellt studentmöte i Lund

Mellan 30 oktober och 1 november gästas Lund av läkarstudenter från Tyskland, Polen och Estland. Under helgen ska de delta i en konferens som den internationella studentorganisationen IFMSA arrangerar på temat ”Research and Drugs Against Neglected Disease”. Syftet är dels att lära sig om ämnet från föreläsningar och i gruppdiskussioner, men också att lära känna varandra och få en förståelse för hur det är att studera medicin i de olika länderna.
Föreläsare är Håkan Miörner, Region Skåne och Anders Jeppson, Lunds universitet. Pehr-Olov Pehrson, Läkare utan Gränser.

Mer information: www.ifmsa.se (Klicka fram till Lund och Lokala utbytet)

Lyckat internationellt utbyte – New York-besök för elfte året!

Professor Celia Stewart vid New York University längtar hela året tills kurserna ska börja i Lund. Det säger hon åtminstone själv – och inget vi ser pekar på motsatsen.

Det började med trevande kontakter för elva år sedan mellan tidigare utbildningsledning vid NYU och studierektor Kajsa Johansson. Tycke uppstod och ett samarbete påbörjades. Att det skulle bli så långvarigt och så mycket mer utvecklat visste vi förstås inte då.
Det är nu elfte året som Celia Stewart kommer till Lund med 15-20 logopedstuderande för att hålla sommarkurser tillsammans med ytterligare en lärare som växlar från år till år. Det är så populärt bland New York-studenterna att läsa kurser i Lund på sommaren att professor Stewart varje år får säga nej till flera sökande trots att det är mycket dyrt för studenterna.
Kurserna pågår från mitten av maj till veckan efter midsommar. Det blir några veckors överlappning då studerande från logoped- och audiologiprogrammet vid fakulteten får möjlighet att träffa studenterna från NYU. Det sker både vid arrangerade träffar och vid informella kontakter. Dr Stewart välkomnar svenska studenter att följa hennes föreläsningar.

Mottagningsfesten för de amerikanska studenterna drar till sig svenska studerande och lärare från audiologi- och logopedprogrammen.

Professor Celia Stewart samtalar med Karin Frydenlund och Anne Karczewski från fakultetens internationella avdelning och programdirektör Kristina Hansson från logopedprogrammet och masterprogrammet i audiologi/logopedi.

Återgäldad gästfrihet

Den gästfrihet vi försöker visa återgäldas från NYU. Varje vår tar Celia Stewart emot fyra logopedstuderande från LU och ger dem ett skräddarsytt program. Våra studenter får utan avgifter följa undervisningen vid logopedprogrammet vid NYU, de får auskultera och göra studiebesök och får en ovärderlig inblick i amerikansk logopedi. Gissa om platserna är populära och har betydligt fler sökande än som kan erbjudas plats! Våra studenter är väl medvetna om att de fungerar som ambassadörer för Lunds universitet och för vår utbildning - och de vet att de måste tävla om platserna. Likaså känner naturligtvis studenter som varit i New York ett extra ansvar för att studenterna som kommer till Lund ska känna sig hemma.

Lärarutbyten

Resultatet av samarbetet har också blivit både lärarutbyten och andra kontakter under åren. Det som vuxit fram genom personliga möten och lyckade erfarenheter har nu också resulterat i ett formellt avtal kring de ömsesidiga arrangemangen.
Efter samma koncept – framförallt genom direkta personliga möten på avdelningsnivå – har vi också arbetat med andra internationella kontakter. Med Kajsa Johansson som internationell koordinator och inspiratör (nu också medlem i fakultetens internationella råd) har vi sökt upp ämnesfränder både i Australien och Kalifornien och fått möjlighet att skicka studenter till flera universitet. Vi har också varit angelägna om att inspirera studenterna och att rekrytera studenter som kan fungera som goda ambassadörer, vilket är en förutsättning för oss att få skicka studenter igen. Det har hittills fungerat bra – våra studenter brukar bli mycket populära.
Bland annat har vi just fått veta att Stanford University ännu en gång välkomnar en av våra audiologistudenter att göra sitt magisterarbete under en termin (inom ett forskarlag eftersom man inte har någon egen grundutbildning). Det är vi väldigt stolta över!

Boel Heister Trygg
Programdirektör audiologiutbildningen, masterprogrammet i audiologi/logopedi

På nya tjänster vid Medicinska fakulteten:

Kliniska vetenskaper Malmö:

Clara Aceves - Experimentell klinisk kemi
Lina Franzén - Patologi
Susann Schiebel - Molekylär medicin
Magdalena Lagerlund, biträdande forskare, Medicinsk radiologisk forskning
Gabriella Gremsperger, ingenjör, Diabetes och endokrinologi
Anna Jonsson, doktorand, Diabetes och endokrinologi
Jessica Fuller, doktorand, Diabetes och celiaki
Peter Ericsson, biträndande forskare, Diabetes och celiaki
Anna Wendt, biträdande forskare, Islet cell exocytosis
Pawel Buda, projektassistent, Islet patophysiology
Erik Stomrud, doktorand, Klinisk minnesforskning
Henrietta Nielsen, biträdande forskare, Klinisk minnesforskning
Cecilia Fernbrant, doktorand, Socialmedicin och global hälsa
Petter Forkstam, projektassistent, Socialmedicin och global hälsa
Susanne Sundell Lecerof, projektkoordinator, Socialmedicin och global hälsa
Linda Palmqvist, programsekreterare, Socialmedicin och global hälsa
Vladimir Sharoyko, postdoktor, Molekylär metabolism
Henrietta Nielsen, biträdande forskare, Klinisk minnesforskning
Daniel Förnvik, doktorand, medicinsk strålningsfysik
Marcus Söderberg, doktorand, medicinsk strålningsfysik
Hannah Nenonen, doktorand, molekylärgenetisk reproduktionsmedicin
Qing Liu, laboratorieforskare, enheten för kirurgi
Asta Försti, forskare, Klinisk epidemiologi och befrämjande av hälsa i primärvården
Kamilla Nylund, projektadministratör, Klinisk epidemiologi och befrämjande av hälsa i primärvården
Kari Hemminki, gästprofessor, Klinisk epidemiologi och befrämjande av hälsa i primärvården
Carolyn Winkleby, gästprofessor, Klinisk epidemiologi och befrämjande av hälsa i primärvården
Marina Taloyan, biträdande forskare, Klinisk epidemiologi och befrämjande av hälsa i primärvården
Daniel Arvidsson, postdoktor, Klinisk epidemiologi och befrämjande av hälsa i primärvården
Lena Jönsson, postdoktor, Klinisk epidemiologi och befrämjande av hälsa i primärvården

"Skalpellen" till Andreas Hvarfner
Andreas Hvarfner, läkare vid Avdelningen för anestesiologi och intensivvård, får det pedagogiska priset "Skalpellen", som delas ut av läkarstudenterna på termin 8. Priset, som avser vårterminen 2009, tilldelas en icke universitetsanställd lärare för en pedagogisk insats utöver det vanliga. Studenternas motivering lyder: "För att med sin föreläsning om etik i intensivvården för första gången väckt ett äkta intresse och engagemang för etiska frågeställningar hos studenterna på kursen. Detta genom en genuin kunskapsbas, utmärkt förmåga att förmedla den, och stort personligt intresse".
Priset till bästa klinik, även den framröstad av studenterna på termin 8, gick till Ortopediska akutkliniken vid USiL.

Läkaresällskapets pris för yngre forskare till Mattias Collin
Mattias Collin har tilldelats Svenska Läkaresällskapets pris för yngre forskare och får möjlighet att ge en prisföreläsning på Rikstämman 25-27 november 2009 i Stockholm.
- Det känns som ett mycket viktigt erkännade av min forskargrupps arbete säger Mattias Collin.

President i European Society for Surgical Research
Docent Henrik Thorlacius, kirurg och forskare vid Universitetssjukhuset MAS och Medicinska fakulteten har valts till president i European Society for Surgical Research (ESSR) för 2009-2011.

Lena Uller första kvinna att få Vinnovas Vinnmer-stöd
Lena Uller, vid Institutionen för experimentell vetenskap, är första kvinna vid Medicinska fakulteten att få stöd av Vinnovas Vinnmer-program. Lenas forskning gäller mekanismer vid svår astma och KOL, särskilt den sjukdomsutveckling som orsakas av förkylningsvirus.

Pedagogiska priset 2009 till Dahlman och Guné
Vårdvetenskapliga studentkåren har utsett Gull-Britt Dahlman och Monica Guné, kursledare för SJSA34 Smärta och smärtbehandling, till det pedagogiska priset för 2009.

Storslam för Medfak

Arbetet med ansökningarna till de strategiska forskningsområdena föll väl ut för Medicinska fakulteten. Medicinska fakulteten rekommenderas få uppdrag inom områdena cancer, diabetes, epidemiologi, neuroforskning och stamcellsforskning.

Det slutgiltiga beskedet kommer dock först efter att regeringen fattat beslut om budgeten. Därefter faller pengarna ut i form av uppdrag till universiteten att stärka sina forskningsmiljöer.

Mer information: www.lu.se/o.o.i.s?id=1383&visa=pm&pm_id=1155

Professor Leif Groop, koordinator för EXODIAB, firar i sprillans ny DNA-slips. Det blev ingen tårta (diabetesrisken, du vet) men väl porlande ljusgul dryck.

Foto: Tord Ajanki

Världsparkinsondag med kunglig glans

Alla aspekter av Parkinsons sjukdom avhandlades när Drottning Silvia besökte Universitetssjukhuset i Lund den 27 maj för att delta i ett seminarium på Världsparkinsondagen om forskning om sjukdomen; historia, orsaker, diagnos och behandling.

Patrik Brundin och dekanus Bo Ahrén hälsar drottningen välkommen till Lund.

Foto: Christel Thunell

Drottningen mottogs av bland andra Susanna Lindvall, ordförande i Parkinsonförbundets forskningsfond, Universitetssjukhusets forskningschef Karl Obrant, sjukhuschef Bent Christensen, Medicinska fakultetens dekanus Bo Ahrén och professor Patrik Brundin, initiativtagare till Parkinsonakademien.
Drottning Silvia närvarade i egenskap av beskyddare av Parkinsonförbundets forskningsfond.
– Det är glädjande att så många nya mediciner tagits fram de senaste 25 åren. Vem vet, kanske det är just de forskare vi stödjer i dag som löser gåtan om Parkinsons sjukdom i morgon, sa drottningen.
Under dagen delades även Åke Ljungdahlpriset ut och anslag från Parkinsonfonden. Martin Lundblad vid Medicinska fakulteten i Lund fick 225 000 kronor till sin forskning om L-dopainducerade dyskinesier, och Uppsalaläkaren Dag Nyholm mottog Åke Ljungdahlpriset på 100 000 kronor.

Christel Thunell

Debatt om DNA-tester

En offentlig debatt i Malmö den 7 september 2009 med rubriken - "DNA-tester – den enskildes rättighet eller bara forskarnas ensak?" – kom mycket att handla om tiden var mogen, eller om det var för tidigt, för individuella test som undersöker de ärftliga riskerna för olika sjukdomar.
Representanterna för DNA-guide, det enda företaget i Norden som säljer gentest på internet, tyckte givetvis att tiden är mogen.
- Testerna motiverar till en ökad hälsomedvetenhet. Detta ignorerar forskarna i allmänhet, de vill hitta behandlingar som botar redan sjuka, menade Johan Björkegren, medicinsk rådgivare åt och delägare av DNA-guide samt docent i molekylär medicin på Karolinska institutet.
- Att köpa ett gentest idag är som att köpa en mobiltelefon med 200 meters räckvidd. Det vill säga inte till särskilt stor nytta, kommenterade Åke Lernmark, professor i experimentell diabetesforskning på LUDC.

Tord Ajanki

Fotnot: Artikeln går att läsa i sin helhet på webben: http://diabetesportalen.se/arkiv-foer-nyheter/delade-meningar-om-kommersiella-gentest/

Högtidlig doktorspromovering

I slutet av maj ägde årets största akademiska högtid rum - promotionen! Fyra jubeldoktorer promoverades vid Medicinska fakulteten, två hedersdoktorer och drygt 90 som disputerat under året.

Hedersdoktorer: Francoise Barré-Sinoussi och David Scadden.

Foton: Sara Liedholm

Rektor Per Eriksson med bland andra prorektor Eva Åkesson.

Jubeldoktorer: Nils Tryding, Sigrid Fregert och Kurt Ahrén. (Per-Ingvar Brånemark var inte närvarande).

Fakultetsledningen: Dekanus Bo Ahrén, prodekanus Susanne Iwarsson och vicedekanerna Anita Sjölander, Ingemar Carlstedt och Bengt Jeppsson.

Se fler bilder på webben: www.flickr.com/photos/38898641@N07/

Tadeusz Wielock ny ordförande i Hjärnfondens vetenskapliga nämnd
Tadeusz Wieloch, professor i neurobiolog vid institutionen för kliniska vetenskaper i Lund, har utsetts till ordförande i Hjärnfondens vetenskapliga nämnd.

Studentkårens finaste lärarutmärkelse, "Mäster" till Per Alm
Per Alm, professor vid Avdelningen för patologi, har av Medicinska föreningen i Lund-Malmö utsetts till årets mottagare av studentkårens finaste lärarutmärkelse, "Mäster". Per Alm får utmärkelsen för sitt brinnande engagemang för studenternas lärande.

Per-Eric och Ulla Schybergs stiftelse
Malin Malmsjö, ögonforskare vid Avdelningen för oftalmologi vid IKVL, har fått en halv miljon kronor från Per-Eric och Ulla Schybergs stiftelse.
Prissumman ska användas till forskning kring ögonsjukdomar som rör syrebrist i näthinnan, vilket är en vanlig orsak till blindhet och synnedsättning.

Hedersomnämnande i samband med Innovationspriset
Juryn gjorde två hedersomnämnanden som belönades med 50 000 kronor vardera. Hedersomnämnande gick till Catarina Erikson och Siegbert Warkentin och Tommy Andersson vid Medicinska fakulteten för Brain Speed Test (BST) som är en ny metod för diagnostisering av tidig hjärnsvikt och den lilla peptiden Foxy-5 har visat effekt som anti-metastatiskt substans genom att rörelsen hos cancercellerna hämmas.

Foto: Ingemar Hultquist

Äggsamling donerad till Medicinska fakulteten

2007 ställde professor emeritus i gynekologi och obstetrik Nils-Otto sjöberg ut sin äggsamling på Kulturen i Lund. Samlingen har 2009 donerats till Medicinska fakulteten för permanent placering vid kvinnoklinikerna i Malmö och Lund där den ska vara till glädje för anställda, patienter och studerande.

När Nils-Otto Sjöberg började sin bana som gynekolog 1963 väcktes hans intresse för ägget som har ett symbolvärde inom religion och folktro. Han ser ägget som något av det arkitektoniskt vackraste i naturen, till synes livlöst men med levande innehåll - naturens mirakelförpackning.
För Nils-Otto Sjöberg som gynekolog och obstetriker symboliserar ägget framför allt fruktbarhet, en central del i hans profession och som också tilldragit hans intresse som forskare. Under årens lopp har han skapat en stor privat samling av olika konstverk, i vilka ägget är temat.
I samlingen finns ägg i en mängd olika material - som nyttoföremål och dekorationsägg - och som symbol för ett antal konstnärers uttryckssätt.

En del av samlingen på kvinnokliniken i Malmö. Iordningställandet av utställningen i Lund pågår.

Foto: Ingemar Hultquist

Nytt kansli på ny plats

Institutionerna för Kliniska vetenskaper (IKVM) och Laboratoriemedicin (ILMM) i Malmö har fått ett gemensamt kansli, Medicinska Institutionskansliet, Malmö (MIM). Det sammanslagna kansliet finns på CRC i Malmö.

Från den 1 januari 2009 fungerar de tidigare två kanslierna nu som en gemensam administration. Både IKVM:s och ILMM:s institutionsstyrelser har tagit beslut om den nya organiseringen av administrationen vid institutionskanslierna. Medarbetare vid de två kanslierna har inför förenandet deltagit i olika förberedelsearbeten tillsammans med konsulter från KIA. Målet är att bli effektivare, och det ska ske genom att komma fram till gemensamma arbetssätt och rutiner kännetecknade av ett serviceinriktat förhållningssätt, trivsel och god arbetsmiljö.

Förnyad administration …
Efter en utvärdering 2008 framgick det att de två institutionerna växer, både ekonomiskt och personellt, vilket också kräver alltmer administrativt arbete. Det har alltid bedrivits en god administrativ verksamhet vid de två institutionskanslierna i Malmö, men allt går att utveckla och förbättra. Att kanslierna dessutom liknar varandra mycket underlättar för en administrativ sammanslagning. Ett gemensamt kansli förbättrar servicen på flera sätt, till exempel ges möjligheter till bättre back-up-funktioner. Samtidigt skapas många positiva synergieffekter som i slutändan erbjuder båda verksamheterna effektivare service och support. Samtidigt som en kansliförening mellan institutionerna förstärker bryggan mellan IKVM:s och ILMM:s forskare.

Ingången till det nya gemensamma institutionskansliet på CRC i Malmö.

Foto: Tove Gilvad

… med nya arbetssätt
Under hösten 2008 och hela 2009 har KIA bidragit med ett processutvecklingsarbete vid det nya kansliet. KIA har tillsammans med medarbetarna vid MIM formulerat och infört nya arbetssätt med syftet att arbeta mer processinriktat, det vill säga ett arbetssätt med målformulering och tydliga ansvarsområden. I nuläget har MIM kommit till slutfasen av genomgången där samtliga kanslimedarbetarna ska jobba fram de slutgiltiga rutinerna.

Tove Gilvad

MIM har flyttat
Den nya adressen för kansliet är:
Medicinska institutionskansliet, Malmö
CRC, Ingång 72, hus 92, plan 11
Lunds universitet, 205 02 MALMÖ

Olles fik i ny regi

Efter sommaren öppnade "Olles fik" på BMC i ny regi.

Den nye ägaren Miche Boubou driver även "Finn ut" på LTH och La Tour Eiffel på Väster i Lund. I Olles fik kommer han att servera sina gäster mat efter samma koncept som i sina andra restauranger, dvs franska specialiteter blandat med husmanskost. På menyn står även "BMC-special", en baguette av KRAV-märkt mjöl med diverse charkuterier som liksom allt bröd som de serverar är hembakt.
Olles fik har öppet varje vardag mellan kl 7 och 17.

Sara Liedholm

Slawek Mikolaj (till vänster) hjälper den nye innehavaren av Olles fik, Miche Boubou (till höger) i köket.

Foto: Sara Liedholm

Från månskensbonde till IT-föreståndare

Namn: Håkan Mejstad
Ålder: 59 år
Bor: Bellevue i Malmö
Gör: IT-föreståndare vid Biblioteks- och IKT-enheten
Intressen: Förutom datorer, att bygga olika saker, kallbada i havet året runt och utöva Qi Gong.

Natur och uteliv lockar Håkan Mejstad. Tillsammans med hustrun packar han gärna husbilen med deras havskajak och ger sig ut på äventyr i Europa. Som här på vandring i bergen på Teneriffa.

Håkan Mejstads väg till IT-föreståndare vid Lunds universitet kan tyckas både rak och krokig.

Efter att ha lämnat Örebro har han bott på flera ställen i södra och mellersta Sverige. Till Lund kom han som studerande till civilingenjör i Väg- och vattenbyggnad i början av 1970-talet. Efter avslutade studier lockade en anställning på en konsultfirma i Gävle. Håkan Mejstad gillade arbetet men trivdes aldrig riktigt med stämningen på arbetsplatsen, och bestämde sig för att utbilda sig på nytt. Denna gång till lärare i matte och fysik, vilket ledde honom tillbaka till Skåne och studier vid Lärarhögskolan under åren 1979-80.

Från landsting till LU

Efter lärarstudierna började Håkan Mejstad som lärare på Vårdskolan i Lund, senare Vårdvetenskapens hus (numera Health Sciences Centre, HSC).
– Jag anställdes där 1980 av landstinget. Det var inte förrän omkring 1998 som HSC ingick i Lunds universitet, och därmed blev jag LU-anställd.
Under tiden på HSC kom han alltmer in på datorer. Först som datorlärare, därefter administratör och IT-tekniker på heltid och senare IT-chef på Institutionen för omvårdnad.
Idag är Håkan Mejstad IT-föreståndare vid Biblioteks- och IKT-enheten. Sju anställda servar Kansli M, CRC, HSC , fakultetbiblioteken och alla studentdatorer i Lund och Malmö.
– Vi sköter allt från inköp, installation, uppdateringar och virusskydd till drift av filservrar, webbservrar med mera. Vår uppgift är att utveckla arbetet på bästa sätt. Det är en utmaning att få det vi har hand om att också fungera ihop med andra system.
Under hösten ordnar de med nätverken på Wallenberglaboratoriet i Malmö. De anställda ska kunna välja nätverk, Lunet eller Skanet. Ett annat projekt är att skapa möjlighet att ansluta till Regionapplikationer från LU-datorer, så att arbetet för dubbelanställda kan underlättas. På så sätt kan klinisk forskning göras effektivare.
– Vi är också på gång med att utreda behoven av IT-support för forskare placerade inne på sjukhusen. Detta ska bättre klargöra vad fakulteten respektive regionen kan göra effektivare när det gäller servicen.

Ingenjör och bonde

Håkan Mejstad hyser även en stor kärlek till växter och natur. 1984 tog han resolut hela familjen med sig och flyttade ut på landet till Nötesjö, strax utanför Sturup.
– Där levde jag som månskensbonde i elva år, med både gård och djur.
Avstånden blev till slut för långa när barnens skolgång och barnomsorg krävde vardagar fyllda med bilkörning. Familjen flyttade då i stället till Svedala. De fyra barnen är idag vuxna och i åldrarna mellan 21 och 31.
– Äldsta dottern har precis avslutat sina universitetsstudier till arbetsterapeut, en läser på Juridikum och en annan har påbörjat sina studier nu i höst på SLU.

Lärare i Qi Gong

Håkan Mejstad övar sedan snart 15 år tillbaka också Qi Gong – som är det kinesiska samlingsnamnet för medvetna tekniker som arbetar med att balansera och läka kropp, sinne och energi. Formen av Qi Gong han utför kallas Zhan Zhuang Chi Kung eller Stå som ett träd på svenska. Som skyddsombud på HSC undervisade han en tid sina arbetskollegor i Qi Gong på lunchrasterna.
– Min lunch-Qi Gong var trots allt skapligt uppskattad periodvis, skrattar Håkan Mejstad.
I dag undervisar han inte längre, men äldste sonen har tagit över intresset för denna mångtusenåriga kinesiska erfarenhet, så numera går Håkan Mejstad till sonen för att själv bli undervisad.
Idag bor Håkan Mejstad med hustrun i hus på Bellevuevägen i Malmö. Han cyklar, året runt, och vardagsmorgnar tar han vägen förbi T-bryggan på Ribersborgsstranden för sitt dagliga kallbad innan han cyklar vidare till järnvägsstationen eller CRC.
– Det är inte alltid skönt att gå i, ibland biter man ihop. Men det är en enorm lyckokänsla att komma upp och bli varm igen. Ett slags välbefinnande för både kropp och sinnen.

Tove Gilvad

[Kalendarium] **www.med.lu.se/kalendarium**

Har du information som du vill lägga in i fakultetens kalendarium? Skicka det till info@med.lu.se.

2 oktober

ChIP mini symposium
Tid: Kl 09:30
Plats: Belfragesalen, BMC D15
Chronic Inflammation Research Programme: The antigenic twist
Please register before 28th of September to; Gudrun.Kjellander@med.lu.se

7 oktober

Extra CRC-seminar
Tid: Kl 16:00
Plats: in Lecture Hall, CRC, entr 72, Malmö
Title: "Signalling role for Mitochondrial Calcium and Matrix pH in Beta-Cell Metabolism-secretion Coupling"
Speaker: Andreas Wiederkehr, University Medical Center, Geneva, Switzerland
Host: Åke Lernmark
Kontakt: Ulrika.Blom-Nilsson@med.lu.se

7-8 oktober

The Future of Decision Making Emotions, Luck and Rationality
The Pufendorf Institute
Biskopsgatan 3, Lund

8 oktober

Diabetes - En sjukdom med många ansikten
Tid: Kl 18:00
Plats: CRCs aula, UMAS ingång 72, Malmö
Temadagen görs i samarbete med Endokrinologiska kliniken UMAS och USiL, Lunds universitets Diabetescentrum (LUDC) och Diabetesföreningen i Malmö med omnejd.
Kontakt: Patientforum, patientforum.umas@skane.se

Clinical Research Seminars
Tid: Kl 16:00
Plats: CRC-aula, Malmö
Lecturer: Andrew Newby, University of Bristol, Bristol Heart Institute, UK
Title: "Immunomodulation of plaque instability"
Host: Jan Nilsson
Kontakt: Ulrika.Blom-Nilsson@med.lu.se

13 oktober

Introduktionskurs inom klinisk läkemedelsprövning
Kl 09:00
Introduktionskurs inom klinisk läkemedelsprövning, Lund
Mer information om Introduktionskurs inom klinisk läkemedelsprövning:
http://www.skane.se/templates/Page.aspx?id=24392

14 oktober

ChIP symposium
Kl 09:30
Plats: Belfragesalen, BMC D15, Lund
Kontakt: Gudrun Kjellander, Gudrun.Kjellander@med.lu.se
ChIP symposium: Platelets and Inflammation. Please register before 7th of October to; Gudrun.Kjellander@med.lu.se

20-23 oktober

Kurs - Digitala bilder i sjukvården
Tid: Kl 09:00
Plats: Universitetssjukhuset i Lund
I höst arrangeras åter "Från motiv till bildarkiv – matnyttigt om digitala bilder i sjukvården". En fyradagarskurs som vänder sig till personer som i sin vardag arbetar med medicinska digitala bilder och som önskar skaffa sig djupare kunskaper kring användning och säker hantering av dessa. Sista anmälningsdag 21 september.
Anmälan och mer information :
http://www.med.lu.se/plain/www.med.lu.se/klinvetlund/uppdragsutbildningar
Kontakt: Tomas Kirkhorn, Tomas.Kirkhorn@med.lu.se

22 oktober

Clinical Research Seminars
Tid: Kl 16:00
Plats: CRC-aula, Malmö
Kontakt: Ulrika.Blom-Nilsson, Ulrika.Blom-Nilsson@med.lu.se

30 oktober

Symposium - Darwin and beyond Evolution from the origin of life to the human mind
Tid: 08:30
Plats: Palaestra, University of Lund,
A free international symposium sponsored by the Royal Physiogrpahic Society of Lund and the Royal Swedish Academy of Sciences
For further information and to register for complimentary refreshments during the day : http://www.cob.lu.se/darwin/
Kontakt: Katarina Branzén, Katarina.Branzen@med.lu.se

5 november

Clinical Research Seminars
Kl 16:00
Plats: CRC-aula, Malmö
Kontakt: Ulrika.Blom-Nilsson, Ulrika.Blom-Nilsson@med.lu.se
Clinical Research Seminars

Forskningens Dag

FÖREBYGG SJUKDOM!
– framtidens möjlighet

3 november i Malmö
4 november i Lund
Kl 13.30 - ca18.00

Årets tema är "Förebygg sjukdom – framtidens möjlighet". Forskare kommer forskare vid Lunds universitet, Universitetssjukhuset MAS och Universitetssjukhuset i Lund att presentera nya forskningsresultat inom området. Vid Forskningens Dag i Lund delas Eric K. Fernströms Nordiska Pris och Svenska Pris till yngre forskare ut. Vid Forskningens Dag i Malmö delas priset för årets yngre framgångsrike forskare vid Universitetssjukhuset MAS ut.
Evenemanget äger rum den 3 november i Malmö (Jubileumsaulan, UMAS) och den 4 november (Aulan, USIL).
Programmet är detsamma båda dagarna: www.med.lu.se/forskning/forskningens_dag .

19 november

Kl 16:00
Plats: CRC-aula, Malmö
Kontakt: Ulrika Blom-Nilsson, Ulrika.Blom-Nilsson@med.lu.se